

Po Jugoslaviji

Zagrebski obisk kneza-namestnika Pavla in njegove soprage kneginje Olge ni samo pomembnejši dogodek v notranji politiki države, marveč tudi utrjuje v mnogočem mednarodni položaj naše jugoslovanske države. Hrvatsko ljudstvo je o priliki knezovega bivanja v Zagrebu podalo vsej javnosti dokaz, da ne išče svoje sreče in svojega napredka izven mej naše države, marveč da je navezalo svoj obstoj in svoboden razvoj na sožitje s Srbi in Slovenci v isti državi, ki ji je na čelu vladarska hiša Karađorđević. Ta veličastna manifestacija je globoko odjeknila v vsem svetu, kateremu je dokazala, da je Jugoslavija nezlomljiva in nerazdružljiva država Hrvatov, Slovencev in Srbov, ki so z narodnim sporazumom položili tej državi trdne temelje ter bodo njen obstoj, njeno neodvisnost in njene pravice branili v bratski slogi in nezlomljivi vzajemnosti.

Nov načelnik našega generalnega štaba. Za načelnika našega glavnega generalnega štaba je postavljen armijski general Peter Kosič, doslej poveljnik Beograda. General Peter Kosič je temeljito izobražen in sposoben za najvišje mesto v vojski.

Važen sestanek našega generalnega štaba z romunskim. Stalni svet držav Balkanske zveze se bo sestal 2. februarja v Beogradu. V ožgled temu sestanku sta se sešla 20. januarja naš zunanji minister dr. A. Cincar-Marković in romunski Gafercu v Vršču ob jugoslovansko-romunski meji in sta imela tam dve in pol ure trajajoč posvet. Ministra sta razpravljala o vprašanih v zvezi z sedanjem stanjem stalnega sveta Balkanske zveze, ki bo pa odločujoč glede združanja in nastopanja balkanskih držav v bližnji bodočnosti.

Potrebno sodelovanje. Podpredsednik vlade dr. Vlado Maček je poudaril v svoji izjavi romunski novinarski agenciji Rador, da nobena država ne more živeti zase, marveč se mora vezati z drugimi bodisi na gospodarskem, bodisi na vojaškem področju. Za male države je boljše, da se vežejo z malimi državami, ki imajo iste potrebe in koristi. To velja zlasti za Jugoslavijo in Romunijo. V današnjem položaju bi bilo izredno važno in koristno, da bi Jugoslavija, Romunija, Madžarska in Bolgarija začele s čim tesnejšim sodelovanjem na vseh področjih.

Za edinstvo radikalov. V radikalni stranki ni več tiste sloge, kakršna je bila v preteklosti. Velika večina radikalov je združena v JRZ pod vodstvom ministerskega predsednika Dražiša Cvetkoviča. Stari Pašičev prijatelj Aca

Stanojevič je na čelu stare-radikalov. Svoji skupini vodita ministra dr. Laza Marković in Boža Maksimović. Radikalom-volilec pa ta borba med radikalnimi prvaki, ki je bolj osebna kot stvarnega značaja, močno preseda in zato zahtevajo na shodnih in sestankih, naj bi se vse radikalne skupine združile.

Hrvatski sabor je bil želja in zahtev hrvatskega naroda. Odkar so se Hrvati s Srbi in Slovenci združili v skupno državo, ta zahteva ni utihnila. Sedaj je njihova zahteva izpolnjena: knez-namestnik Pavle je za časa svojega bivanja v Zagrebu v veliko veselje Hrvatov podpisal zakon za volitve v hrvatski sabor. Razpis teh volitev je torej samo vprašanje časa. Volilno pravico za hrvatski sabor imajo moški, ki so pripadniki banovine Hrvatske, ki torej imajo domovinsko pravico v eni izmed občin te banovine. Jugoslovanski državljani (Srbi, Slovenci in tudi Hrvati), ki niso pripadniki banovine Hrvatske, se ne bodo udeležili volitev za hrvatski sabor. Aktivna volilna pravica se začneja z dovršenim 24. letom starosti, pasivna pravica (da more kdo biti izvoljen) pa je vezana na starost 30 let. Aktivni državni, banovinski, mestni in občinski uradniki ne morejo biti izvoljeni, pač pa morejo biti izvoljeni ban. ministri in vseučiliški profesorji, ki z izvolitvijo ne izgubijo

svjoeega profesorskega položaja. Na vsakih 40.000 prebivalcev pride en poslanec, tako da bo sabor štel nad sto poslancev. Glasovanje se vrši s kroglicami. Volilna edinica ni okraj, marveč okrožje. Vseh okrožij je 12. Okrožno kandidatsko listo lahko postavi vsak, ki zbere zanj najmanj sto podpisov. Za razdelitev mandatov velja D'Hontov proporcni sistem. Volilne komisije postavljajo okrajna sodišča. Verifikacijo (potrditev) mandatov izvoljenih poslancev ne bo izvršil sabor, marveč vrhovno sodišče (Stol sedmorice v Zagrebu). Poslanci bodo imeli dnevnice po 120 din za časa zasedanja in če sodelujejo pri delu sabora.

JNS je podobna kokliji, ki jo zapuščajo piščeta. Ta pojav opazujemo v Sloveniji, kjer se vrši pobeg nekdanjih pristašev JNS k Samostojni demokratični stranki, odnosno iz požejske JNS k mladokmetijcem, ki še nimajo pravega političnega kompasa; nekateri pa so se orientirali odločno na levo, kjer jih z odprtimi rokami sprejema pod sovjetsko zvezdo jadrajoca Zveza delovnega ljudstva. Slična usoda je zadela JNS tudi v Bosni. Za časa diktature se je v to stranko zateklo mnogo ljudi, ki so prišli iz različnih strank. Sedaj pa, ko se ladja JNS potaplja, jo po starem pregovoru zapuščajo podgane, to se pravi: pristaši JNS bežijo nazaj v svoje prejšnje stranke.

Bodoča dela cestnih odborov Maribor in Ptuj

Dela mariborskega cestnega odbora

Okrajni cestni odbor Maribor je v minulem tednu razpravljal o novem cestnem proračunu, ki predvideva 5.624.172 din izdatkov.

Dohodki so predvideni s 4.119.950 din, primanjkljaj pa se bo kril z 22% cestno doklado.

Za vzdrževanje banovinskih cest bodo porabili nekaj nad dva milijona dinarjev.

Nadaljevali bodo tudi cestna dela Bresterica—Sv. Križ, za kar je določenih 340.000 din, za cesto Ruše—Fala 190.000 din, Žice—Sv. Ana 150.000 din, za cestna dela v Slovenskih goricah pa so predvideni večji in manjši zneski. Za preureditev banovinske ceste Maribor—Sv. Peter je določen znesek 200.000 din, za nadaljevanje te ceste pa še 250.000 din. Letos bodo tudi končali pohorsko cesto Reka—Sv. Arah, za kar bodo porabili 300.000 din.

Okrajni cestni odbor bo popravil cesto Marenberg—Ribnica—Brezno in je za ta dela določen znesek 40.000 din. Končali bodo tudi cesto Slov. Bistrica—Oplotnica, za kar je odobren znesek 250.000 din.

Delovni program cestnega odbora v Ptuj

Okrajni cestni odbor je odobril novi proračun, ki izkazuje 1.823.980 din izdatkov in din 1.238.013 dohodkov. Za vzdrževanje banovinskih cest je določenih 952.410 din; za vzdrževanje ceste k železniški postaji 12.630 din; za podpore občinam 8500 din; za vzdrževanje subvencioniranih cest 75.475 din; anuiteta za posojilo 30.362 din; za vzdrževanje okrajne imovine, broda v Zavrču, ceste Leskovec—Podlehnik in Majšperk—Naraplje 56.100 din; za gradbene sklade 11.500 din; za preureditev banovinskih cest in mostov 375.000 din; za odkup zemljišč in napravo načrtov 51.000 dinarjev.

Dohodki so predvideni tako: dohodki cestnega okraja 45.963 din, prispevek banovine za vzdrževanje banovinskih cest 446.840 din; železniška uprava 4210 din in prispevek banovine 241.000 din.

Primanjkljaj znaša 535.967 din, ki bi se naj kril z 18% okrajno cestno doklado na neposredne državne davke.

Novi proračun je za 62.375 din manjši od lanskega.

Najstarejši francoski vojak

Najstarejši živeči vojak francoskega imperija je neki Afričan iz alžirske pokrajine Constantine. Oblasti so doznale, da je bil rojen v letih med 1830 do 1833, in je zatoj detos vsaj že 106 let star. Starina so imenuje Mohamed Bougiz in se je l. 1957 uvrstil v zvezo Turko-ov. Kot član te zveze se je udeležil 16 vojnih pohodov in več ko 20 bitk in tudi nesrečno francoske pustolovščine s cesarjem Maksimilijanom v Mehiki. Čez 19 let nato so je poln odlikovanj povrnili v svoj rojstni kraj. Od l. 1876 pa mož ni več zapustil svoje vas. Zato pa je pet njegovih sinov padlo v svetovni vojni. Za 100 letnico mu je francoski komandir njegovo

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjatskega kmetijskega življenja

Šubin je Alekseja postavil za predsednika kolhoza, čeravno je bil osumljen protiboljševskega mišljenja. On je bil namreč edini sposoben za vodstvo kolhoza. In edino, kar je od šubina zahteval ljudski komisar Klaus Rišin, je bil čim boljši pridelek žita. Ta pa se je dal doseči samo pod vodstvom tako izvrstnega gospodarja kakor je bil Aleksej. Šubin ga je sovražil, ker ga ni mogel ustrahovati ko drugih, in mimu storil zalega, ker ni imel šlova, ki bi mogel Alekseja zameniti.

Šubin sam je bil v vašem sovjetu neomejen gospodar. On je bil upravnik, sodnik in sploh vse. Pravico je krojil po svoje. Najčestje jo je delil z revolverskim strelom. Kdor je bil osumljen ali obtožen, je že bil tudi kriv in je moral brez zaslišanja in zagovora umreti kot sovražnik sovjetske republike.

Šubin je obeđoval. Ravno je njegova žena Natalija postavila predenj na krožniku lepo ribo, ki si jo je pridržal od plena, poslanega v Jasko. Kakor drugi niso smeli zaužiti niti trohice od sadov svojega dela, tako si je on pridržal od vsakega pridelka najboljši del. Tako

so delali vsi voditelji sovjetov, veliki in mali — ti drugi še v večji meri ko prvi.

Poleg krožnika je dežal hleb belega, svežega kruha. Sama Natalija ga je bila zamesila in spekla iz moke, ki jo je gospod predsednik vzel iz sovjetskega skladišča, kakor je jemal volko, konzerve, obleke in vse drugo, kar je potreboval za svojo udobnost.

Dobre grizljaje je gospod predsednik zalival z vodko. Obraz mu je žarel od pijače in zadovoljnosti. Bil je dobro razpotožen. Mišlil je na mlečno v kólhozu, ki se bo začela naslednjega dne. Letina je bila dobra in tako bo lahko obilo žita poslal Klausu Rišinu, za kar bo prejel pohvalo. A tudi sam si bo mogel pridržati nekaj stotov. Njegova zvesta pobočnika Karanzin in Aksakov, člana vaškega sovjeta, se bosta že pobrigla, da od časa do časa neopaženo izgine kaka vreča zlatorumene pšenice na njegovem podstrešju. Ravno tako bosta tudi poskrbela, da bo zrnje skrivaj našlo pot v Jasko, kjer ga bo sodrug ravnatelj sovjetskih mlinov spreminil v fino moko. Pobočnika in ravnatelj bodo radi molčali, ker bodo tudi oni dobili primerne deleže.

Natalija je skrbno stregla svojemu gospodarju. A tudi na njenem okroglem, rdečem obrazu ni sledu o bedi in trpljenju. Pred šestimi meseci je z grozo v srcu zapuščala dom. Šubina se je bala in ga sovražila. Življenje v

Novice iz domačih krajev

80-letnica zlatomašnika. Dne 24. januarja je izpolnil 80 let gospod Matija Stoklas, zlatomašnik in vpokojeni župnik v Zabukovju. Jubilant se je rodil 24. januarja 1860 v Šmarju pri Jelšah. V mašnika je bil posvečen l. 1883. Dolga leta je župnikoval v Zabukovju, kjer uživa pokoj še čil in zdrav. Bog ga ohrani še mnoga leta!

Poledica povzročila smrtno prometno nesrečo. V Mariboru na križišču Aleksandrove in Kopališke ulice se je ustrašil 64 letni avtoizvošček Ferdinand Simbah trčenja s tovornim avtomobilom. V izogib ene nesreče je zavrl z vso naglico svoj avto, katerega pa je zaneslo radi poledice na pločnik pred Moravčevo trgovino. Nesreča je hotela, da je bila na pločniku v tem trenutku 28 letna Gizela Filipčič, hči pečarskega mojstra iz mariborske Mlinske ulice. Avto je pognal Filipčičevo z vso silo ob zid, da si je razbila glavo in je na tleh leželo še povozil. Nesrečnica je izdahnila med prevozom v bolnišnico.

Kuharica zgubila 2400 din. Na vožnji po železnici od Zagreba do Maribora je zgubila mariborska kuharica Anica Nemet 2400 din.

Otročiček zmrznil v postelji. Zakonca Friderik in Franciška Vauhnik s Pobrežja pri Mariboru sta se podala na obisk v Počehovo, doma pa sta pustila v oskrbi hišne lastnice en mesec starega otročička. Ko je pogledala hišna posestnica drugo jutro k otroku, ga je našla mrtvega v postelji. Državno tožilstvo je odredilo sodno raztelesenje, ki je ugotovilo, da je otročiček zmrznil, ker je bil preslabo pokrit in stanovanje ni bilo zakurjeno.

Avtomobila trčila. Na Tržaški cesti v Mariboru je zadel osební avto g. Kurta Thalmana v mestni avtobus. Trčenje je avtobus le malo poškodovalo, pač pa se je razbila karoserija osebnega avtomobila, kojega lastnik je oškodovan za 10.000 din.

Dva poškodovana pri avtomobilski nesreči. Pri St. Petru pri Mariboru se je prekucnil tovorni avto. Šofer je ostal nepoškodovan, pač pa sta dobila poškodbe 24 letni Ivan Mislej in orožniški narednik Ivan Jelenko iz Cmureka.

Dva ponesrečila pri smučanju. V Ribnici na Pohorju je padel v mraku med smučanjem mehaničarski pomočnik Ivan Žuntar. V trenutku padca je pripeljal za njim drugi smučar, ki je zadel s smučarsko palico Žuntarja v

stegno in mu je prepral žilo. Navzoča zdravnik sta nudila ponesrečencu pomoč in odredila njegov prevoz v mariborsko bolnišnico. — Drugi ponesrečeni smučar s Pohorja je zagrebški poštni uradnik Franc Slanina, kateri si je razparal na ostrem kamnu stegno.

Na cesti umrl vsled srčne kapi. V Trbnjah pri Dravogradu so našli v obcestnem jarku v snegu mrtvega 67 letnega posestnika Valentina Kompošta. Preiskava je dognala, da je umrl Kompošt na posledicah srčne kapi.

Otrok padel v škafo kropa. V Križevcih pri Ljutomeru se je mudil na dopustu pri starih vodnik Analič iz Splita s svojo ženo in triletnim sinčkom. Vodnik je hotel vzeti s seboj na pot gos, za kogo operjenje so pripravili škafo kropa. Fantek se je motal okrog škafo in je padel na hrbet v krop ter se je hudo opeknel. Opečenega fantka so spravili v soboško bolnišnico.

Lončarska pomočnica se smrtno zastupila v lončarski peči. Pri Sv. Marjeti niže Ptuja je lončar Sivka in sta bila pri njem zaposlena kot pomočnica 21 letni Ivan Jakopanec in nekoliko mlajši Joško, oba iz Hrvatske. Pomočnik Ivan je bil zadnji petek zvečer v Forminu na luščenju bučnic pri Lesarjevih. Ko se je vrnil domov okrog polnoči, mu je odprl tovariš Joško. Nato sta se podala oba namesto v spalnico v lončarsko peč, da bi se nekoliko

Silna redkost v Rimu: trg Venetia v snegu

Tudi ženske že frčijo po zraku! Slika angleške letalke

Nemški mornarji lovijo prosto plavajoče mine

Predpotopni živalski orjak mamut — iz snega

njegovi hiši se ji je studilo. Prejokala je dneve in noči. A to je trajalo samo kaka dva tedna.

Nenadoma se je izvršila v njeni notranjosti sprememba. Uvidela je, da ji nudi življenje pri Šubinu velike ugodnosti. Vso svojo mladost je preživela v pomanjkanju. Na vsakem koraku je slišala samo jadikovanje izstradanih ljudi in videla nepopisno bedo. V Šubinovi hiši je bilo vseh dobrot v izobilju. Razen tega pa je Šubin bil manj grob do nje kakor se je bala. Kadar je imel dovolj jesti in pijače, je bil dobro razporejen. Tega pa ni manjkalo, ker so bili vsi tajni kotički hiše dobro založeni. Samo eno žrtev je morala Natalija prenesti: prekiniti je morala stike z družino, ker se je njen oče boril v Denjikinovi vojski zoper rdeče. Šubin ji je dan za dnem dopovedoval, da sta družina in vera stara bajka in da mož in žena imata samo eno družino: sovjetsko državo. Dobra hrana, pozimi topla hiša, nove obleke in lepe, pisane tkanine, fini čevlji, kakršnih prej niso poznale njene noge, Šubinov ljubeznost, s katerimi ni skoparil, ko je bil sit in napit, stekleničica parfema, ki jo je od časa do časa mož vzel zanj iz sovjetskega skladišča: vse te in druge prijetnosti so polagoma popolnoma preobrazile Natalijinega duha. Kakor mož, se je tudi ona začela smatrati za neko višje bitje in je izgubila smisel za bedo navadnega ljudstva.

O komunizmu ni vedela več ko oni konjeniki, ki so

pravkar poskakali s konj in se napotili proti hiši. A bila je prepričana, da ta stvar mora biti nekaj dobrega, ker je ona, ki je bila žena komunističnega voditelja, imela vsega v izobilju: dobro hrano, lepe obleke in ji ni bilo treba poslušati okrog sebe jadikovanja.

Natalija ni bila edina v Balti, ki se je pridružila komunizmu. Korist, strah in razni drugi oziri so tudi druge premotili, da so postali izdajalci. Karanzin, Šubinov pobočnik, je prej bil cerkovnik. Postal je eden najhujših brezbožnikov, da bi tako zabrisal spomin na svojo preteklost. Šubin mu je poveril policijo in on je z veliko gorečnostjo vršil svojo službo. Aksakov je bil sin nekega bogatega kmeta. Dopršil je nekaj razredov srednje šole. H komunizmu se je pridružil s prepričanjem, da ga bodo poslali v Odeso v službo ljudskemu komisarju Klausu Rišinu, pred katerim se je tresla vsa Ukrajina.

Šubinovega dobrega razporeženja je bilo konec, ko je med vrati zagledal moža v vojaškem plašču in s kučmo na glavi. Ni mu bilo ljubo, če ga je med jedjo kdo motil. Danes mu je to bilo posebno neljubo, ker je Natalija ribi dodala zelo dobro omako. Zato je grobo vprašal vojaka:

»Tovariš, čemu si prišel?«

»Malo prej smo ob reki ujeli dva ribiča, ki sta nesla polno košaro rib. Gotovo sta imela namen, ribe skrivaj odnesti domov.«

vim drugim odlikovanjem izročil še križec častne legije.

Številna imena za »Lvov«

Menda ni mesta na svetu, ki bi bilo imelo toliko imen, oziroma toliko različnih oblik svojega imena, kakor Lvov. Malorusi ga imenujejo in so ga imenovali: Lwow, Lviv, Lvihrad, Lvihorod, Ilviv. Latinska imena so bila: Lemburga, Lamburga, Leontopolis, Leopoldis, Leone, Lívovia, Leopoya. Nemci so imenovali mesto: Lemberg, Lemburg, Löwenburg. Grki so imeli v 13. stoletju obliki: Litbon in Litbaba, carigrabski patriarhi pa so uporabljali ime Leovios, a še češče Leontopolis. V turških knjigah nahajamo oblike: Ili, Ilbo, Ilibot, Ilibov ali Ilibadiz,